

ฝนตก จอctrลได้ต้นไม้ในที่ห้ามจอด : กิ่งไม้หักทับ ... รับผิดชอบอย่างไร ?

โดย นายปกครอง

เมื่อเห็นข่าวต้นไม้หรือกิ่งไม้ริมทางหักหล่นกีดขวางการจราจร ท้ายานพาหนะหรือผู้คนที่สัญจรผ่านไปมาบนท้องถนน ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้ทางดังกล่าว หลายท่านอาจเคยสงสัยว่า ... การที่ต้นไม้เหล่านั้นล้มลง ใครต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

วันนี้มีตัวอย่างคดีมาแล้วสู่กันฟัง โดยเป็นเรื่องของต้นไม้ล้มทับรถยนต์ของผู้เอาประกันภัยที่จอctrลไว้ต้นไม้ในขณะที่ฝนตก และบริษัทผู้รับประกันภัยรถยนต์คันดังกล่าวได้รับช่วงสิทธิมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่เกิดเหตุ

มาดูกันว่ากรณีนี้ ... ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ และรับผิดชอบอย่างไร ?

เรื่องมีอยู่ว่า ... บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง (ผู้ฟ้องคดี) เป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์ไว้จากนายเอ ต่อมา นายเอได้นำรถยนต์ไปจอดไว้ริมถนนในท้องที่กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ากิ่งของต้นมะพร้าวที่อยู่ริมถนนดังกล่าวได้หักลงมาทับรถยนต์ของนายเอได้รับความเสียหาย เมื่อผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้รับประกันภัยได้จ่ายค่าซ่อมแซมรถยนต์ไปแล้ว จึงรับช่วงสิทธิของนายเอนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดี) รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจากการที่ไม่ดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ให้มั่นคงแข็งแรง

คดีนี้ กรุงเทพมหานครอ้างว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร ไม่ได้ปล่อยปละละเลยในการดูแลรักษาต้นไม้ การที่กิ่งไม้หักเพราะเกิดฝนตกหนักและลมพัดแรงมากผิดปกติ ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถป้องกันได้

ประเด็นของคดี คือ การที่กิ่งไม้ขนาดใหญ่หักลงมาทับรถยนต์ของนายเอ ถือเป็นภาระกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรุงเทพมหานครมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ในการดูแลบำรุงรักษาทางซึ่งรวมถึงต้นไม้ที่อยู่ในเขตทางและที่สาธารณะให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ตลอดจนการตัดแต่งกิ่งไม้ที่ไม่แข็งแรงและอาจหักหล่นลงมาเป็นอันตรายแก่ผู้ใช้ทางหรือที่สาธารณะด้วย

เมื่อบริเวณที่เกิดเหตุอยู่ใกล้กับโรงเรียน ซึ่งจะมีเด็กนักเรียนและผู้ปกครองสัญจรผ่านบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่จึงควรต้องดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ในบริเวณดังกล่าวเป็นพิเศษเพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายขึ้น โดยเมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายที่เกิดเหตุเห็นได้ว่า ต้นไม้บริเวณดังกล่าวไม่ได้รับการตัดแต่ง โดยกิ่งต้นมะพร้าวเป็นกิ่งไม้ขนาดใหญ่และมีสภาพผุกลวง แสดงให้เห็นว่ามีมีการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้เพียงพอบรรเทาผลกระทบสภาพอากาศในวันเกิดเหตุมีฝนตกและความเร็วลมเพียงเล็กน้อย หากมีการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้เพียงพอบรรเทาผลกระทบสภาพอากาศในวันเกิดเหตุมีฝนตกและความเร็วลมเพียงเล็กน้อย เหตุสุดวิสัยเนื่องจากภัยธรรมชาติดังที่กรุงเทพมหานครกล่าวอ้าง แต่เกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่งัดเว้นหรือละเลยต่อหน้าที่ในการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ในความรับผิดชอบให้มีความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ทาง จึงถือเป็นการกระทำละเมิดต่อนายเอผู้เอาประกันภัย และต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นายเอตามมาตรา ๔๒๐ ประกอบมาตรา ๔๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ จึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่นายเอตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยผู้ฟ้องคดีเข้ารับช่วงสิทธิของนายเอเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดได้ตามมาตรา ๘๘๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน

ส่วนกรุงเทพมหานครจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพียงได้นั้น ศาลเห็นว่า นายเอได้นำรถยนต์ไปจอดตั้งแต่ก่อนฝนตกจนกระทั่งฝนตก และเกิดเหตุกิ่งของต้นไม้หักลงมาทับรถยนต์ ซึ่งไม่เกินความคาดหมายที่จะสังเกตเห็นได้ว่าการจอดรถยนต์ใต้ต้นไม้ในขณะที่ฝนตก กิ่งไม้อาจหักหล่นลงมาทับรถยนต์ได้ จึงไม่ควรจอดใต้ต้นไม้ต่อไป การกระทำของนายเอจึงเป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ประกอบกับนายเอได้นำรถยนต์พิพาทไปจอดไว้ในเวลาและบริเวณที่ห้ามจอด อันเป็นการฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรประเภทป้ายบังคับ ซึ่งมีไว้เพื่อควบคุมให้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ดังนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากความประมาทเลินเล่อและการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายของนายเอมากกว่าความผิดของกรุงเทพมหานครที่ละเลยต่อหน้าที่ เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดแล้ว เห็นควรให้กรุงเทพมหานครรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๒๕ ของค่าเสียหาย พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๑๒๐/๒๕๖๓)

อุทธรณ์ข้างต้น ... ถือเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาทาง ซึ่งรวมถึงการดูแลตัดแต่งต้นไม้มิให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนด้วย นอกจากนี้ แม้ว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบจากการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ แต่หากผู้เสียหายได้มีส่วนประมาทหรือมีส่วนในการกระทำความผิดอยู่ด้วยแล้ว เช่น จอดรถใต้ต้นไม้ขณะฝนตก และจอดรถในที่ห้ามจอด ผู้เสียหายก็จะได้ไม่ได้รับชดเชยเต็มจำนวนความเสียหาย โดยจะต้องรับภาระในความเสียหายอันเกิดจากความประมาทและการฝ่าฝืนกฎหมายของตนด้วยเช่นกัน

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสามารถศึกษาข้อมูลการใช้ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ ระบบบริการปรึกษาคดีปกครองออนไลน์ ได้ที่หน้าเว็บไซต์ของศาลปกครอง www.admincourt.go.th รวมทั้งยังสามารถขอคัดสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองผ่านแอปพลิเคชัน “ศาลปกครอง” ได้อีกด้วย โดยผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์ศาลปกครองเช่นกันครับ)